

ZASAVSKI

vestnik

LETO VI. — ŠT. 32

TRBOVLJE, 12. avgusta 1953

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZASAVJA

Tov. Miha Marinko med trboveljskimi rudarji

Priljetno presenečeni so bili pretekli tork, 4. avgusta, komunisti vzhodnega in zahodnega obrata rudnika Trbovlje-Hrastnik, ki so se sešli, da se pomenijo o nedavnem pismu CK ZKJ. Ob tej priložnosti jih je povsem nepričakovano obiskal sekretar CK ZKS, tov. Miha Marinko, ki je prav sredi živahne razprave prišel med rudarje-komuniste vzhodnega obrata, kjer se je tudi oglasil k besedi.

Tovariš Miha Marinko je govoril o glavnih slabostih osnovnih organizacij Zveze komunistov, kjer je poudaril, da bodo člani CK ZKS v prihodnje večkrat prišli na teren, katero delo se je doslej zamerjalo. »Kakor smo nudili premajhno pomoč okrajnim komitejem ZKS,« je dejal tov. Miha Marinko, »tako sem prepričan, da je tudi okrajni komite ni dosti nudil vam. Zato iskreno povejte dobre in slabe strani vašega dela in navedite konkretno pomoč, ki so vam jo nudili višji partijski organi.«

Tov. Miha Marinko je v naslednjem govoril o slabostih v naših gospodarskih podjetjih, kjer je naglasil, da so se nekateri direktorji naših podjetij posvetili izključno delu na gospodarskem področju, pozabili so pa, da so prav oni v prvi vrsti poklicani, da dajejo vsemu našemu delu politično linijo.

Ko je tov. Marinko govoril o razlagi pisma CK ZKJ po naših komitejih in osnovnih organizacijah ZK, je opozoril, da se to pismo članom Zveze komunistov največkrat tolmači kot nekakšen katekizem. Ob razlagi pisma je seveda potrebno, da se pri tej priložnosti obravnavajo vsi naši problemi in težave z navedbo konkretnih primerov, ki so potrebni rešitve. Pravilno je nadalje, da pisma CK ZKJ ne proučujejo komunisti zgolj med seboj, marveč da ga predelujejo s člani naših sindikatov in člani Socialistične zveze delovnih ljudi. Le tedaj bomo res zajeli vse tiste probleme, na katere opozarjajo pisma CK ZKJ.

Komunisti steklarne so razpravljali o pismu CK ZKJ

Kakor po vseh drugih organizacijah Zveze komunistov, tako so se tudi v naši steklarni zelo resno lotili študija pisma CK ZKJ, ki obravnava najrazličnejše slabosti in nepravilnosti v naših osnovnih partijskih organizacijah.

Tov. Tone Sihur se je obširno dotaknil ne samo problemov, ki nanje opozarja pismo CK ZKJ, marveč v tej zvezi tudi samega dela v domači osnovni organizaciji. Razprava je pokazala, da je na splošno premalo individualnega političnega dela v kolektivu, premalo dela pa tudi v sami osnovni organizaciji. Tudi v steklarni so resni problemi, ki terjajo rešitev. Zlasti naj se v vse naše organizacije več političnega duha, treba je več zavednosti, ter več odgovornosti in dolžnosti do naše družbe. Posamezni komunisti eksistirajo samo na papirju, delo same organizacije pa peša. Na zasedanjih naših upravnih organov se uveljavlja, jo socialno demokratske tendence, člani komunisti v teh organih pa ne odigravajo svoje vodilne vloge.

Vsa ta vprašanja je osnovna organizacija ZK postavila pred tovarniški komite. Da jih prete-se ter ugotovljene napake in ne-rednosti razčisti. V tovarniški komite ZK smo kooptirali tov. Toneta Sihurja, ki je bil sedaj v partijski šoli in bo lahko mnogo pomagal pri našem nadaljnjem delu.

* OPOZORILO

Lovljenje savskega premoga v Zlati vasi pri Hrastniku privatnim osebam ni dovoljeno. Proti kršilcem bomo kazensko postopali.

Podjetje za pridobivanje premoga na Savi, MO Radeče.

ter odkril marsikakšno napako, ki dostikrat ostane neodkrita. Tovariš Miha Marinko je omenil tudi nepoučenost naših rudarjev v zvezi z Uredbo o plačnih fondih, kar je dalo povod za znane dogodke v Trbovljah in v Hrastniku ob priliki zborovanja rudarjev.

Tovariš Marinko je zelo ostro ošibal malomeščanstvo, ki se pojavlja na vseh koncih ter se je zasedalo predvsem v raznih duštvih. Ko je govoril o delu v lep razvoj in napredek teh naših ljudsko-prosvetnih ustanov, da pa v njih vendar čutimo prečestokrat veliko »malome-

ščanščine« — zlasti še v pogledu izbire raznih pesmi in še v drugih primerih. V ilustracijo je navedel več konkretnih primerov.

Tov. Miha Marinko je govoril o razvoju turizma v naših krajih in opozoril na naravnost hlapčevski odnos osebja raznih naših gostinskih podjetij po Gorenjskem, v Ljubljani in še drugod, kjer so temu osebju tuji vse, medtem ko je ravnanje z našimi domačimi izletniki in turisti naravnost poniževalno ter nevarno. Pri naših ljudeh je treba več človeškega dostojanstva in ponosa ter nacionalnega duha, ne pa servilnosti,

saj le tedaj nas bodo tuji res spoštovali.

Ob zaključku svojega bogatega govora je tov. Miha Marinko govoril še o bližnjih volitvah, kjer je poudaril potrebo najtesnejšega sodelovanja na vseh področjih političnega, gospodarskega in kulturnega življenja.

Tovariš Miha Marinko se je nato razgovarjal še s posameznimi rudarji-komunisti ter obiskal še komuniste v zahodnem obratu rudnika, ki so prav tako predelovali pismo CK ZKJ. Tudi na tem obratu se je tov. Miha Marinko zadržal dalj časa in se dotaknil vseh naših važnih vprašanj.

Slovesna proslava občinskega praznika v Zagorju Priznanje narodnim herojem

V počastitev 12 obletnice, ko so počile prve partizanske puške v Zagorju 9. avgusta 1941, je Mestni ljudski odbor občine Zagorje razglasil 9. avgust za vsakoletni občinski praznik. V ta namen so se vršile že v četrtek prvenstvene športne prireditve v kegljanju, košarki, namiznem tenisu in nogometu za prehodne pokale, ki so jih podelili Mestna občina Zagorje, SZDL v Zagorju, Mestni komite ZKS Zagorje in Rudnik Zagorje. Prireditve so se pričele v četrtek, 8. avgusta s košarkarskim turnirjem, na katerem so sodelovali Rudar (mladinci), Partizan (Hrastnik), Proletarec (Zagorje) in Litija. Pokal je osvojilo moštvo Partizana (Hrastnik). Pokal je daroval MK ZKS v Zagorju.

V petek, 7. avgusta je bilo tekmovalje v kegljanju. Sodelovala so 4 moštva iz Zagorja in moštva iz Hrastnika in Rudarja iz Trbovelj. Pokal so si priborili kegljači Rudarja iz Trbovelj.

V namiznem tenisu so tekmovali same domačini, zmagovalca je bil Valter Prašnikar iz Zagorja (Proletarec).

V soboto so se vršile tekme v nogometu med moštvi Proletarca (Zagorje), Svobode (Klincevce), Dobrne (Trbovlje) in Bratstva (Hrastnik). Prehodni pokal, darilo mestne občine Zagorje, je dobilo moštvo Dobrne iz Trbovelj.

Na stadionu Partizana pa je bila zvečer slovesna akademija v počastitev občinskega praznika. Pri akademiji je bilo navzočih 1500 ljudi.

SLAVNOSTNA SEJA LO MO ZAGORJE

Na slavnostni dan 9. avgusta so se zbrali občinski odborniki mesta Zagorje že ob 7. uri k slavnostni seji. Seje so se udeležili tudi sekretar OK ZKS Trbovlje tov. Viktor Kovač, predsedniki mestnih občin iz Trbovelj, Zagorja, Hrastnika in Radeč, spomeničarji iz Zagorja in ostali. Na tej slavnostni seji so poudarili pomen občinskega praznika in ob tej priložnosti sprejeli predlog predsednika občine tov. Alojza Lukača, ki je predlagal, da se narodnemu heroju tov. Zvonetu Okrogarju-Nestlu podeli dvodružinska hiša v Prečni ulici v trajno last.

SLAVNOSTNA POVORKA DO GROBA TALCEV

Po slavnosti seje se je razvila od Boriške v Toplicah pa do groba talcev v Zagorju slavnostna povorka, v kateri je sodelovalo nad 2000 ljudi. Sledila je slovesna komemoracija, kjer je govoril tov. Kocbek iz Zagorja, nakar so položili venec na grob talcev tovariši Okrogar Klugej in Javorček. Vod borcev predvojaške vzgoje je izstrelil častno salvo godba je zaigrala žalostinko, pevci Svobode-Toplice pa so zapeli žalostinko žrtvam.

Vsa povorka se je nato razvila proti stadionu Partizana, kjer je bila zaključna slovesnost. Po odigrani himni je pozdravil vse prisotne sekretar občinskega odbora SZDL tov. Boris Taufer, nato je predsed-

nik Mestne občine Zagorje tov. Lukač poudaril pomen proslave občinskega praznika, ter ob tej priložnosti javno izročil narodnemu heroju tov. Zvonetu Okrogarju-Nestlu darilo občine Zagorje, kar so vsi sprejeli z velikim odobravanjem. Prav tako je Mestni odbor ZB Zagorje izročil staršem narodnega heroja Skvarče-Modrasa lepo darilo.

Ob letu dni obstoja Delavskih prosvetnih društev „Svoboda“ v Trbovljah

Ta mesec bo poteklo leto dni od ustanovnega kongresa »Delavskih prosvetnih društev Svoboda«. Na kongresu je tov. Ivan Regent nakazal smer dela v teh društvih takole:

»Namen Zveze delavskih prosvetnih društev Svoboda, ki jo danes ustanovljamo, naj bi bil, da bi s pomočjo vsestranske poglavitne dejavnosti svojih članov, to je društev »Svoboda«, ter vseh delavskih prosvetnih organizacij in ustanov na terenu prosvete, umetnosti in kulture sploh posredovali delovnemu ljudstvu, naslanjajoč se na nauk znanstvenega socializma, splošno izobrazbo in kulturo ter bi tako pomagali vzgajati socialističnega človeka.«

Na tem kongresu je še posebej prišlo do izraza dolgoletno prizadevanje delavskega razreda, da je treba nenehno večati in razvijati vse možnosti za dvig kulturne ravni delovnega človeka. Posebej je bilo poudarjeno, da morajo naše »Svobode« v čim večji meri razvijati delo, ki sloni na temeljih bogatih predvojnih revolucionarnih tradicij, in te tradicije utrjevati in razvijati tudi v bodoče.

V Trbovljah in tudi v naših drugih industrijskih središčih so predvojne »Svobode« delovale v težkih pogojih. In ravno v težavni vsakdanji borbi naših nekdanjih »Svobod« so se kovali močni kadri, so se oblikovali ljudje, ki so cenili in razumeli pomen dviga splošne kulture v delavskih vrstah kot orožja v borbi z razredom. In to prostovoljno dopuščal, še manj pa dajal možnost razvoju delavske kulture. V takih okoliščinah so rasti in se utrjevali tovariši, ki zavzemajo danes najodgovornejša mesta v našem družbenem življenju.

Če ob teh splošnih mislih primerjamo delo »Svobod« v Trbovljah v današnjih pogojih, zlasti še društva »Svoboda-Center«, ki deluje na sedežu in okoliših predvojne »Svobode«, ugotovimo, da sicer mnogo delalo, ne dvigalo pa vsega, kar delovni ljudje od teh društev pričakujejo.

Ako ocenjujemo delo društev »Svobode« po sektorjih, tedaj vidimo, da imajo sorazmerno večji uspeh »Svoboda II.« v Trbovljah »Dobrna« in »Zasavje« kot pa »Center«. Ob tej ugotovitvi je treba upoštevati težave v društvih s kadrom, kar pa v »Svobodi-Center« ni. Tudi z materialne strani — to

so prostori in rekviziti — je bilo ob ustanovitvi »Svobode« slabše v navedenih treh društvih kot pa v »Centru«. Toda z nenehnim, neutrudnim delom so »Svobode« uspele tudi materialne težave vsaj deloma odstraniti. Posebej je treba omeniti velikanski uspeh »Svobode-Zasavje«, kjer so v kratkem času ob mobilizaciji vseh članov društva in ob odličnem delu odbora uspeli postaviti svoj lastni kulturni dom, ki je ponos zasavskemu delu mesta Trbovelj.

Pogosto se opravičujejo v »Svobodi-Center«, da ni dovolj zanimanja za kulturno delo in življenje med delavci. Sodimo, da je vzrok v tem, da ne znamo v zadostni meri vzbuditi težnje po kulturnem delu in življenju. Če bi pravilno razumeli navodilo tov. Ivana Regenta, ki pravi: »Zveza Svobod in v njej včlanjena prosvetna društva ne bodo omejevala svoje dejavnosti na predavanja, umetniške prireditve, koncerte in podobno, marveč bodo vzgajala članstvo ne samo v socialističnem smislu, pač pa tudi v smislu protialkoholizma, v smislu spoštovanja naših žena, v smislu ljubezni do dela. Gostila bodo med delovnimi ljudmi veselje do življenja, pa tudi veselje do boja proti vsemu, kar utegne ovirati našim ljudem pot do srečnega življenja v socializmu, ki ga sami gradimo.« — bi morali polskati vse močnejše oblike dela za dosego postavljenih nalog.

Na eni strani je treba razvijati zanimivo društveno življenje, ki bo pritegovalo nove člane — na drugi strani pa pridobiti vse tiste, ki po svojih sposobnostih lahko kaj dajejo in nudijo ljudstvu. Če pregledamo predvojne zapiske naše »Svobode« — vseeno iz katerega leta — tedaj vidimo, da je društvo znalo ustvariti pisano društveno življenje in zanimanje zanj. Imeli smo takrat dramske predstave, debate, literarne in družabne večere, organizirali so se izleti, vrstili so se koncerti itd. Na ta način je takratna »Svoboda« zajemala mnogo širši krog ljudi kot danes, čeprav ima današnja »Svoboda-Center« močne kadre in organizacijsko utrjene sekcije, toda manjka ji vrste povezave z množicami. Brez osebne popularizacije društva med ljudmi, brez borbe za ljudi in za vsakega posameznika, brez navajanja ljudi v vrste »Svobode« ne more biti uspeha. Obstajati

(Umetniška fotografija (Fotoklub Hrastnik))

mora povezava s posameznimi kolektivi, ki bi lahko kompaktno prihajali na prireditve in med katerimi bi bilo treba razvijati kulturno delovanje. Ni dovolj, da se dajo za kakšno kulturno prireditev vstopnice samo v prodajo, misleč komodo in enostavno: kdor pride, pač pride!

Ob vsem tem često pozabimo na program. Treba je prisluhniti želji delavcev, upoštevati njihov kulturni nivo ter jim dati in nuditi ustrezna umetniška dela. Vsi, ki so odgovorni za delo v »Svobodi«, ne smejo pozabiti, da je treba delavcem nuditi možnost obiska kvalitetnih prireditev. Zakaj bi ob težkem delu in okoliščinah, v katerih žive delavci, bili le-ti prikrajšani za to, kar imajo v tem pogledu na razpolago v drugih mestih. »Svoboda-Center« s preko pet sto člani in eno četrtno komunistov lahko ob primernih organizaciji v prihodnji sezoni temeljito spremeni vsebino dela. In končno: kaj nas je vodilo, da smo se oddaljili za Delavski dom, novi kulturni dom ki ga gradimo že tri mesece? Prostori, ki v njih dela društvo sedaj, ne ustrezajo v celoti sodobnim zahtevam. Dosedanji dom ne ustreza — razen enega samega prostora — sodobnim zahtevam društvene-

ga življenja, kar delno opravičuje že omenjene neuspehe. Dvorana, ki je na razpolago, se uporablja za nastope vseh sekcij in tudi za kino predstave.

Ob slovesni otvoritvi gradnje novega Delavskega doma je pozival tov. Ribič — predsednik gradbenega odbora — naj vsi zavedni Trboveljčani podpro to plemenito in odgovorno akcijo, predvsem pa komunisti in kulturni delavci. Do sedaj še nismo dosegli pričakovanega uspeha v prostovoljnem delu. Statistika v tem pogledu je sledeča: na delu je bilo doslej 1374 ljudi ki so opravili 6980 prostovoljnih ur. Poleg tega je bilo še na Dobrni nalomljeno in naloženo 305 kub. metrov kamenja, v kamnolomu pa bodo delavci pridobili 250 kub. metrov gramoza.

To je sicer precejšnji uspeh, vendar bi bil ob večji zavesti in boljši agitaciji lahko še boljše rezultate. Sama Zveza komunistov tega rajona bo morala v prihodnje več napraviti, prvenstveno se pa mora sama udeležiti dela na gradnji, ker do sedaj še ni izpolnila danih obvez. Se več: nekateri člani Zveze komunistov celo izjavljajo, češ: kaj nam je treba take velike stavbe, saj zadostuje

(Nadaljevanje na 2. strani)

Gospod ali tovariš?

V zadnjem času po celi Jugoslaviji debatirajo in proučujejo pismo CK ZKJ. Vse osnovne organizacije Zveze komunistov črpajo iz te poslanice dragocene gradivo, ki jim služi in ki jim bo za napotilo pri njihovem bodočem delu, ki naj bi bilo plodnejše kot doslej.

Tudi topliška partizanska organizacija v Zagorju je s svojim članstvom živahno razpravljala o vseh vprašanjih, ki jih je plenum CK ZKJ prikazal kot škodljive za partijske vrste. Posebno živahna diskusija, ki ne kaže povsem lepe slike za nekatere komuniste, je bila ugotovitev o naši zavesti in našem moralnem liku. Mislim na nekatere pojave v našem druženju in društenem življenju, katerih prva hiba je pač, da so mnogi naši komunisti pozabili na tisto revolucionarno dobo, ko so enkrat za vselej odpra-

vil »gospode« itd. Na sestanku je namreč vodilni uslužbenec Mestnega magazina obrazložil to stvar takole: »Če v trgovinah ne bomo naše potrošnike nazivali z gospodičinami, gospodičinami, potem bomo v najkrajšem času izgubili vse svoje stranke...«

Seveda je tako mišljenje razvnelo živahno debato, kajti ni nam vseeno kako se bomo nazivali. Povsem upravičeno je dejal neki diskutant: »Kdo je kriv takemu stanju? Zakaj ste prišli v trgovino, s takimi metodami?« Dovolj jasno in nedvoumno je tov. Milovan Djilas v Črni gori analiziral to vprašanje, prav tako tov. Kilmoeve. Torej ne moremo reči, da vladajo v tem pogledu kakršne koli nejasnosti. Zato proč s takimi nazivi ki niso odraz naše socialistične zavesti! — M-

Širom po našem Zasavju

IZ LITIJE IN OKOLICE

Mehanizacija zasavskega kmetijstva

Litijska kmetijska zadruga mlati s strojno mlatnico, ki so jo v zadnjem času temeljito popravili. Nekateri člani KZ so bili zato, da bi pokvarjeno mlatnico že lani prodali, drugi so pa bili za popravilo. Zdaj je stroj popravljen in dobro služi svojemu namenu. Mlatijo članom, pa tudi nečlanom. Člani imajo pravico do nižje tarife, kar je povsem razumljivo.

Kmetijska zadruga v Veliki Kostevnici pri Litiji si je pa tudi kupila traktor znamke Unimog. Stroške za traktor bodo poravnali z izkupičkom lesa in drugih poljskih pridelkov. Traktor so kupili pri Agroprometu v Ljubljani. Ves okoliš je te pridobitve vesel, ker jim odpravi mučno oranje z živinsko vprego. Zdaj dajejo orati s traktorjem tudi kmetje, ki imajo sicer sami vprego. Oranje s traktorjem jim delo pocieni in hitreje opravi. Tako prodira mehanizacija tudi v naše zasavske kmetijstvo.

12 novih veslačev z „B“ izpitom

Za veslače-kajakaše obstajajo posebni predpisi. Veslače ocenjujejo po njihovih doseženih uspehih. Tako je predel reke Save od Crnuče do Litijskega jezika v skupino „A“, ker na tem področju ni težavnih mest. V našem Zasavju je najbolj nevarna proga od Litijske do Zidanega mostu položila „B“ izpit.

Okrajna gospodarska razstava v Domžalah

Od 1. do 10. avgusta je v Domžalah okrajna gospodarska razstava okraja Ljubljana okolica. Na njej razstavlja nadstoto razstavljalec iz vsega okraja, med drugimi tudi nekaj zasavskih gospodarskih podjetij in sicer Rudnik Pleše-Litija razno rudno bogastvo, litijska predelovalnica prejo in razne vmesne faze ter „Zaleš“, Zasavska lesna industrija nekaj pohištva in drugih izdelkov. Razstavo si je ogledalo tudi nekaj prebivalcev iz Litijske in okolice.

V Gradiških Lazih grade vodovod

Gradiške Laze so mala vasica na področju litijske občine. Prebivalci so zelo podjetni in so si zadali nalogo, da zgrade za vse vasčane vodovod. Preiskali so ves okoliš in ugotovili, da imajo v tako imenovani Dragarjevi dolini, skozi katero drži cesta iz Gradiških Laz na Gradišče, dovolj izvirkov. Nato so dali preiskati vodo in ko je sanitarna oblast odobrila izvire za pitno vodo so začeli s pripravljalnimi deli. Akcijo sta

podprla domača KZ in mestni ljudski odbor v Litiji. Zdaj so začeli v Gradiških Lazih že s gradnjo zbirnega rezervoarja, ki bo, kakor kaže, dajal dovolj dobre pitne vode za vse naselje.

Pet divjih prašičev v dveh pogonih

Smo šele sredi poletja, pa imajo kmetje okrog Litijske že dovolj preglavic zaradi požrešnih divjih prašičev. Najprej so jim delali škodo v pšenici, zdaj pa silijo že tudi v krompirišča in koruzo. Kmetje iz Mamolja in drugih vasi so zaprosili litijske in okoliške lovce, naj bi prišli pokončavati to nadležno divjad. Lovska družina Litijske je res organizirala že dva skupna lova; razen domačih članov so prišli na pogon tudi člani zelene bratovštine iz drugih krajev, kjer nimajo v loviških divjih prašičev. Uspeh obeh lovov je bil kar dober; najprej so ustrelili dva, naslednjo nedeljo pa že kar tri divje prašiče. Kakor pripovedujejo hribovski kmetje, se klati po litijski okolici več družin divjih prašičev; včasih jih kmetje opazijo skupaj tudi po petnajst, ki se podé skozi goste gozdove litijske okolice. Kmetje prosijo, da bi lovci nadaljevali s pokončevanjem nadležnih čakanarjev. Enega divjega prašiča, ki ga je ustrelil tov. Mrzelj iz Litijske, so razsekali lovci doma, drugega, ki ga je ustrelil tov. Hafner iz Kranja, so pa kranjski lovci odpeljali kot trofejo domov v Kranj.

„Slavček“ Svobode-Center iz Trbovelj na Jesenicah

Dne 1. in 2. avgusta se je pevski zbor „Slavček“ društva „Svobode-center“ iz Trbovelj odzval povabilu jeseniških pevcev in dva dni prebil med tamkajšnjimi železarji. „Slavčki“ so s tem vrnil obisk pevcem z Jesenic, ki so preteklo jesen obiskali Trbovlje.

Sedemdeset pevcev in pevk je prejšnjo soboto v vselem razpoloženju, h kateremu je mnogo pripomoglo tudi lepo vreme, odpoštovalo na Gorenjsko. Pesem, smeh in dobra volja so krajašali čas vožnje — in že so bile tu Jesenice in gostoljubni Jeseničani. S „Slavčki“ je potoval kot gost tudi njihov nekdanji pevovodja Avgust Šuligoj, ki je v prijetnem razgovoru obujal spomine na tiste čase, ko so isti pevci in pevke po tovali po Jugoslaviji in izven nje.

Na jeseniški postaji je pevski zbor „Svobode“ z Jesenic sprejel z gozdom na čelu naše peve. Moški zbor je zapel dobrodošlico, pred Domom „Svobode“ jih je pa sprejel mešani zbor, ki je gostom zapel nalašč za to priložnost uglasbeno pesem „Pozdravljeni rudarji!“ Pesem je uglasbil in tudi vodil pevovodja Polde Ula. Trbovelčanom je bilo toplo pri srečanju, ko so poslušali v pozdrav zapeto pesem z rudarskim pozdravom: „Srečno!“

V imenu mestne občine Jesenice je izrekel gostom prisrčno dobrodošlico predsednik mestne občine, v imenu „Svobode“ pa njen predsednik. Predsednik odbora „Slavček“ se je iskreno

Mehiški film:

„EN DAN ŽIVLJENJA“

„En dan življenja“ — velika tema mehiške revolucije 1919. leta, mehiška zgodovina in pogled v bodočnost: pred nami je razprostrto srce. Cutimo, kako bide, lepo nam je in težko... Kubanska pisateljica Belén Marti hoče spoznati mehiško ljudstvo. Zvedela je, da bo polkovnik Lucio Reyes, revolucio-

Prizor iz filma „En dan življenja“

nar, ustreljen zaradi veleizdaje. K njemu je niso pustili, zato je šla na njegov dom v Cineguillo. Polkovnikov sluga Pomposo ji je povedal zgodbo o mladem obsojencu. Matj Juanita ji je povedala še več. Stiri sinove in moža je že izgubila siva in ponosna žena, ostal ji je še zadnji, najljubši — Lucio.

Cakala ga je, saj še nikoli ni manjkal, ko so obhajali nje. god. Lucio je res prišel, toda v spremstvu svojega prijatelja — generala Gomeza, sedanjega svojega nasprotnika. Luciu je ostal samo še „en dan življenja“. Pesmi so bile zalite s solzami, vsem se je trgalo srce, toda hrabro mater ni zlomilo. Sin se je poslovil od nje, na domačem pragu je pokazal kmetom šop listin, ki so jih družile v agrarni skupnosti, v tisto bodočo Mehiko, za katero gre jutri na morišče. Belén čuti vso tragičnost ter vzvišenost herojske smrti revolucionarja, doumela je mehiško ljudstvo, njegovo dušo.

Ob zori je pod vladnimi streli ugasnilo čisto življenje patriota, ki je vse svoje kratko življenje delal za svobodo in pravico ljudstva. Belén ga ne bo pozabila in Mehika tudi ne.

Važno opozorilo!

Opozarjamo obiskovalce kinematografa v Delavskem domu, da odpadejo predstave za nedoločen čas zaradi renoviranja dvorane. Vsem priporočamo ogled enega najlepših letošnjih filmov in sicer „En dan življenja“ mehiške produkcije. Film se bo predvajal v kinematografu „Svoboda“ Trbovlje II od četrtega do ponedeljka. Predstave bodo ob delavskih ob 6. in 8. uri in v nedeljo ob 4., 6. in 8. uri. Za mladino bo posebna predstava v nedeljo dopoldne ob 10. uri. — Naj ne bo nikogar, ki si ne bi ogledal filma.

Rakšen je naš odnos do vojnih sirot?

Odbor Zveze borcev v Hrastniku si je skupno s taborniki zadal nalogo, da bo organiziral za otroke naših padlih borcev taborjenja. V ta namen se je obrnil na vse večje sindikalne podružnice za dodelitev denarnih sredstev. Sindikalne organizacije se bi morale zavedati, da je naša sveta dolžnost skrbeti za otroke vseh tistih ljudi, ki so darovali svoje življenje za našo svobodo. Pomisliti bi pa morali prav tako, da bi ti ljudje, ki so aktivno sodelovali v NOV, bili tudi danes aktivni pri izgradnji socializma. Toda njih, ki so nam pomagali priboriti si svobodno življenje, ni več, zato moramo vso skrb posvetiti njihovim otrokom in jim lajšati bol za izgubljenimi starši.

Na prošnjo ZB je sindikalna podružnica hrastniške steklarne za svojih šest vojnih sirot prispevala za taborjenje 40, letovanje 10.000 din, za kar se ji najlepše zahvaljujemo. Zalostno pa je, da je sindikalna podružnica rudarjev, ki ima v svojem območju 40 vojnih sirot — otrok padlih rudarjev — dala za njihovo letovanje le 3500 din, iz česar jasno sledi, da upravni odbor rudniške sindikalne podružnice nima pravilnega odnosa do teh vojnih sirot, da tako rekoč podcenjuje pridobitve naših štiriletnih borbe. Kar vprašajmo, kaj bi pač redki pokojni

Prostovoljno gasilsko društvo cementarne v Trbovljah bo razvilo svojo društveno zastavo

V nedeljo, 16. avgusta bo mlado, leta 1945 ustanovljeno prostovoljno gasilsko društvo cementarne v Trbovljah razvilo svojo društveno zastavo. Ta slovesnost bo pred Domom „Svobode-Zasavje“ v Trbovljah. Za na predvečer tega praznika bo slavnostni koncert moškega pevskega zbora „Svobode-Center“ iz Trbovelj — na sam dan slovesne bo pa slovesno razvije zastavo ob 9. uri dopoldne z zabijanjem spominskih žebelčkov. Popoldne bo društvena zabava. Vse te prireditve se bodo vršile pod pokroviteljstvom predsednika OLO Trbovlje, tov. Martina Gosaka.

K razvitu zastave in k dosežanju uspehom čestitamo mlademu gasilskemu društvu s kretekim: »Na pomoč!« K. M.

V Zagorju dobijo Radio-center

V okviru lokalnih podjetij LO MO Zagorje so ustanovili radio-center. Poslovalnica bo začela delati v nekaj dneh, kar bo pomembna pridobitev za ta kraj, kajti v Zagorju in okolici, kakor tudi v krajih, ki gravitirajo k Zagorju, je okrog tisoč radijskih prejemnikov. Ljudje pozdravljajo ta sklep ljudskega odbora, saj jim ne bo treba za vsako najmanjšo okvaro radijskega prejemnika v Trbovlje ali celo v Ljubljano, ker bodo te aparate v prihodnje lahko nesli v popravilo v delavnico v Zagorju, ki jo bo vodil dober strokovnjak. — V zagorskem radio-centru bodo naprodaj tudi razne potrebščine za radijske prejemnike in za radioamaterje.

Delo odbora Prešernove družbe v Zagorju

Odbor Prešernove družbe v Zagorju je bil precej delaven, akoravno ni imel dosti pomoči od glavnega odbora v Ljubljani in okrajnega odbora družbe v Trbovljah. Pa tudi povezava z obema odboroma je bila slaba. Odbor v Zagorju je prvotno pridobil večje število poverljivikov za nabiranje naročnikov oziroma članov, vendar je bilo delavskih samo 13. Doslej so vpisali v družbo 355 članov. Verjetno bi poverljiviki pridobili še več naročnikov, če bi bil rok vpisa podaljšan.

svetliki. Rumenkasto se je svetlilo na glavi leve strani knjige stavek: »Velika nesreča je za človeka, če ga pre-« in jo preizkušajo razni duhovi...»

Niko se je glasno zasmejal. Sunil je knjigo z nogo, da je zletela v senčni kot.

Nato se je spet prikazal Stanislav in vprašal, če ga je morda gospodar klical. Majhen in izsušen je stal med vrati in čakal. Niko je vedno spominjal na spominčice.

»Ne, nisem te klical,« je zamrmral Niko.

Stanislav je opazil knjigo na tleh. Ves vnet je hotel stopiti v kot, da jo pobere. Toda Niko ga je spodil. »Pusti jo ležati. Čisto dobro ji je tamkaj.«

Stanislav se je preplašen umaknil.

Komaj je odšel iz sobe, že je Niko za njim odprl vrata in ga poklical nazaj.

Stari se je ves preplašen obrnil. »Da, sem že tukaj!«

»Sedaj mi pa prinesi konjaka! Prines ga kar celo steklenico.« Ko je Stanislav prišel s steklenico žganja, ga je odsvolil. Cemu naj se napije. Saj vendar nima smisla.

Stopil je k oknu in odinil zaveso. Pritisnil je čelo na mrzlo šipo. Zunaj je bil dež. Skozi okno je videl temne obise cipres, blede bel zid vrta in košček ceste.

Fiametta je prismojena dekletu Zelo prismojena. Zaljubila se je v Jorña.

Z nagubanim čelom je nekaj minut razmišljal, če so ljudje, ki ljubijo, prismojeni. Odgovor ni našel.

Kakšne dobre pol ure po naglem odhodu Fiamette je slišal, da se po cesti bliža hiši avto, ki se je naenkrat ustavil.

Umaknil se je od okna in zagrnul zaveso. Ko je stal sredi sobe, je poslušal. Na zidu vrta je zapel staromodni bakreni zvonec, ki ga je pred leti tamkaj namestil Jörn. Zvonec je postal nepogrešljiv.

Fiametta je alarmirala policijo, si je mislil Niko. Ni se premaknil z mesta.

Spodaj v veži je nekdo zaloputnil dvoje vrat. Na hodniku so se čuli koraki Stanislava. Nekdo je obrnil ključ v vratih. Vse se je slišalo natanko.

»Kdo je?« je zaklical Stanislav v temo, ne da bi stopil iz

maknil ji je s temnozelenim žametom prevlečen stol h kaminu, nato pa se je vseda.

»Pred tremi dnevi ste mi obljubili, da bom še nekaj slišala o vas. Pa niste držali besede.« Ko je govorila, se je igrala s prstanom na levi roki. Okrog ust ji je igral čuden smehljaj.

»Nisem... nisem si upal, bal sem se...« je z veliko težavo izdaval iz sebe. Stal je naslonjen na kamin. »Verjemite mi, da govorim resnico. Bal sem se.«

»Bali ste se? Kar naenkrat? Zakaj? Česa vendar?«

»Da, strah sem imel. Strah pred vami. Bal sem se, da me boste spodili, da sam ne vem, kaj!«

Pogledala ga je, ko je stal ob kamnu, okrog ust pa ji je spet igral čuden smehljaj. Nekaj časa je molčala, samo gledala ga je, kakor bi čakala, da ji bo povedal še več. »A mu je zmanjkalo besed. Ni bil v stanju, da ji pove kaj več. Ni ji mogel povedati, o čem vsem je razmišljal zadnje tri dni!«

Končno je rekla: »Hotela sem vas obiskati v Piazza Mazzini, toda tamkaj je bila sama neka dama, ki mi je pojasnila, da vas že tri dni ni bilo v Katanji in da vas tudi prihodnje dni ne bo tjakaj!«

»Mandralisca? To vam je rekla?«

(Daje prihodnjici.)

C K

21

Enajst let pozneje

Obrnila se je, prekorakala sobo in se ustavila tik pred Nikom. Njen kljubovalni obraz je postal za sekundo mehak. Proseči izraz je bil na njenem obrazu. »Povejte vendar resnico!« je zaklicala roteče. »Recite vendar, da ste ga sunili v prepad, v žrelo ognjenika. To čakanje, ta negotovost... to je nekaj strašnega!«

»Zelo ste razburjeni,« ji je odgovoril Niko. »In krivico mi delate. Prav zares! Ali se ne čudite malo odpočiti? Stanislav vam lahko pripravi sobo.«

»Ne, hvala! Odhitela je k vratom.

»Kam pa hočete vendar?«

»Preoblekla se bom spet v svojo obleko in potem odšla.«

»Pa kam vendar?«

Dvignila je glavo. »K ljudem, ki mi bodo pomagali!«

Nizki usnjeni stoli, pisalna miza, velika knjižna omara v stilu italijanske renesanse, lesena skulptura, ki je predstavljala strogo žensko telo v mehki obleki; že Fiametta jo je opazovala. Niko se je približal srebrnemu svečniku, ki je stal v nekem kotičku, in ga malo premaknil, nato pa spet prekrizal roke na hrbtu. Na Niku ni bilo opaziti, da bi ga bil pozen obisk premočenega dekleta motil ali pa celo razburil.

Ko je Stanislav, ki je zamljal čakal na kakšno besedo svoje-ga gospodarja, končno odšel iz sobe, je Niko segel v knjižnico omaro. Vzel je iz nje hitro neko knjigo in se vsedel v usnjen stol ob kamnu.

Vendar ni bral. S knjigo v rokah je stmel predse. Dež je še vedno udarjal na široke okenske šipe. V kamnu so prasketala polena. Ogenj je metal begajočo svetlobo po preprogi pred kaminom.

»Recite vendar, da ste ga vi sami pahnil v žrelo ognjenika! Povejte vendar! Te besede so še zvenele med stenami sobe.«

Niko je z nestrpnostjo zagnal knjigo po sobi. Obledela je odprta na tleh ob veliki stoječi

